

Naloge se navezujejo na besedilo *Pesem* Josipa Murna Aleksandrova.

Josip Murn Aleksandrov: PESEM

Vzhajaj, vzhajaj, sonce zlato,
in preženi noč temno
in pozlati mi dobrovo,
goro tiho in nebo.

Vzhajaj, vzhajaj, sonce zlato,
zlat pripelji s sabo dan,
zlat, vesel, kot je škrjanček,
ki pozdravlja te glasan.

Zlat, vesel, kot so cvetlice,
ki kot demant se blešče,
čist, kot so zvonovi mili,
ki iz dalje se glase.

In, oj sonce, s tabo tudi
sen me tožen naj pusti,
naj kot rosa v mehki travi
radost v srcu zablešči.

dobra: valovit svet sen: sanje demant: diamant tožen: otožen

1. a) Kaj je izhodiščno besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Epska pesem. B Lirska pesem. C Dramsko besedilo. ____/0,5

b) Zakaj? Svojo izbiro pojasni tako, da razložiš obe besedi v odgovoru. Odgovori v povedi.

_____/2,5

2. Koga pesnik nagovarja v pesmi? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Nebo. B Dobravo. C Sonce. Č Cvetlice. ____/1

2. a) Pesem je po vsebini dvodelna. Kaj obsega prvi del pesmi? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Prvo kitico. C Drugo in tretjo kitico.
B Prvo in drugo kitico. Č Prvo, drugo in tretjo kitico. ____/1

b) Kaj slika pesnik v prvem delu in kaj v drugem? Na črtici napiši številki ustreznih odgovorov.

- | | | |
|-------------------------|---|-------|
| _____ A prvi del pesmi | 1 vzhajajoče sonce | |
| _____ B drugi del pesmi | 2 primerja svoje žalostne sanje z radostjo novega | |
| | 3 nastajajoče jutro | ___/2 |

4. Obkroži pravi odgovor. Pesem je

- a) socialna. b) ljubezenska. c) impresionistična. d) domovinska.

Svoj odgovor utemelji v eni povedi!

_____ /2

5. Katera pesniška sredstva so v verzu "Vzhajaj, vzhajaj, sonce zlato,"?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Primera ali komparacija in rima.
B Okrasni pridevek, ponavljanje in nagovor.
C Zamenjan besedni red in posebitev. _____/1

6. Izpiši primero (komparacijo) iz četrte kitice.

_____ /1

7. Čemu pesnik v 1. kitici pripisuje lastnosti živega, čeprav samo po sebi te lastnosti nima?

Na črto pripiši pravilna odgovora.

Pesnik pripisuje lastnosti živega _____.
Pesniško sredstvo se imenuje _____.

V isti kitici poišči okrasni pridevek in ga zapiši na črto. _____ /3

8. Izpiši iz 1. kitice pesmi verza, v katerih se pojavljajo po pomenu nasprotne besede.

_____ /1

9. Iz prve kitice pesmi izpiši dve besedi, ki vsebujeta

samoglasniški stik ali asonanco: _____ /1

10. Iz 2. kitice pesmi izpiši dve besedi, ki se rimata.

_____ /1

11. Dopolni naslednjo preglednico.

___/7

PRVA/PRVI ...	NASLOV DELA	AVTOR
zapisi v slovenskem jeziku		
knjiga		
slovnica		
pesniška zbirka		
umetna pripovedka		
komedija		
umetna balada		

12. S svojimi besedami povzemi sporočilo posameznih kitic v obliki povedi (4 povedi). Povzemanje vsebine zaključi tako, da boš utemeljil vsebinsko dvodelnost pesmi (največ 2 povedi).

___/5 ___/1

13. Katera je pravilna povezava med elementi? Poveži obdobje, ime avtorja in naslov dela tako, da na črtico napišeš črko in številko pravilne povezave.

___/5

___ sodobnost	A Valentin Vodnik	1 Moj ata, socialistični kulak	a slike
___ romantika	B Jurij Dalmatin	2 Poezije	b sveto pismo
___ razsvetljenstvo	C Ivan Tavčar	3 Biblija	c priročnik
___ realizem	Č Tone Partljič	4 Kuharske bukve	č komedija
___ reformacija	D France Prešeren	5 Med gorami	d zbirka

14. Ob začetku moderne izideta dve pesniški zbirki.

a) Zapiši, kdo sta avtorja in kakšen je naslov teh zbirk.

avtor	naslov pesniške zbirke
_____	_____
_____	_____

___/2

b) Napiši še preostala dva predstavnika moderne

___/1

c) Napiši letnici, ki predstavljata začetek in konec moderne; zapiši tudi dva dogodka, ki predstavljata njen konec.

___/1

č) Katere smeri (struje) so predstavljale književnost v moderni. Zapiši jih in dodaj razlago.

___/4

d) Pri pouku si spoznal več besedil iz obdobja moderne. Kaj novega/modernega je prineslo v besedno umetnost to obdobje? Navedi 3 novosti in dodaj besedila, v katerih si jih spoznal.

___/3

16. Katere so značilnosti literarnih vrst? Uvrsti jih tudi v zvrsti.

Na vsako črtico napiši črko in številko pravilnega poimenovanja.

___ ___ Srednje dolgo pripovedno besedilo z nepredvidljivim koncem.

___ ___ Sestavljen je iz štirih kitic, dveh kvartin in dveh tercina.

___ ___ Je stalna kitica iz štirih amfibraških verzov.

___ ___ V njej nastopa malo oseb, najpomembnejša so čustva, ozračje in ideja ...

___ ___ Vedra, epsko-lirska pesem, ki opeva viteško življenje, ljubezen, konec je presenetljiv.

___ ___ Junak fizično (telesno) propade, a moralno (njegova ideja) zmaga.

A sonet

Č alpska poskočnica

E črtica

B tragedija

D novela

F romanca

C roman

___/6

1 Poezija

2 Proza

3 Dramatika